

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

11. Deus non minus mirabilis in innumerabili varietate mundi incorporei, quam corporei, hoc est, instorum, quam rerum naturalium: quarum ultimæ differentiarum & perfectionum fibrae, ideoque & ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

CAPVT XI.

Deus non minùs mirabilis in innumerabili varietate mundi incorporei, quam corporei, hoc est, iustorum, quam rerum naturalium: quarum ultimæ differentiarum & perfectionum fibræ, ideoque & Augustini, latent.

QVISQVIS attentiori animo divina potestatis mirabilia contemplari volet, suspensus hæere cogitur, utrù cælestis illa mens in huius mundi corporei an incorporei molitione mirabilior; an quâdo hunc mundû cõspicibilem in nihilo, an verò quando Ecclesiam suam, in hoc ipso fundavit mundo, magnificètiõ appa-
ruerit. Nam quemadmodum cæli terræque machinam innumerabili multitudine specierum implevit, ac varietate distinxit; ita Ecclesiam suam spiritualium creaturarum incredibili numero atque ineffabili diversitate locupletavit. Ipse est enim populus ille novus, ac semen cui benedixit Dominus: cuius tanta multitudo est, ut instar montis magni impleverit universam terram; atque instar vineæ ad dexteram levamque penetrantis palmites suos, non usque ad mare tantum, ut Propheta cecinit, sed longè latèque ultra mare diffuderit: tanta verò varietas, ut & florum, & stirpium, & animantium diversorum, quæ terræ marique vigent numerum, adeoque creaturarum species omnium longè superet. Sed eò magis miranda est ista iustorum hominum varietas ac differentia, ex quibus Christi Ecclesia constituitur, quòd gratia Dei, quæ spiritualis istius mundi quasi essentialis forma est, naturamque humanam & Angelicam velut propriam suam materiam ornando potiendoque perhibet, unica dumtaxat in specie sua, & uniformis esse videatur. Veruntamen qui paulò accuratius rerum creaturarum penetralia perscrutantur, hanc sublimium naturarum indolem esse putant, ut quòd quæque magis à matæ forculentia recesserit, divinæque simplicitati, tanquam spiritualium rerum apici propius accesserit, eò longius quoque ab isto esse contracto, terminato, singularique separatur: quod ex materia, ut volunt, natum, unitatem in multitudinem, naturasque specierum in singularia sine fine dispefcuit. Quamobrem cum illa iustarum creaturarum forma gratia Dei sit quedam viva effigies divinitatis unitate sua fecundissimâ formantis omnia, quantumvis essentis viribusque diversissima esse videantur; quid mirum, si quilibet istius gratiæ gradus cum omnium creaturarum formas naturæ sublimitate, & agendi facultate præcellat, unumquemque iustum tanquam uni-

acum, Angelorum instar, in sua specie constituat: ut ita quot sunt iusti in Ecclesia, tot veluti soles ac sidera in cælo splendeant, quæ suo quæque lumine, magnitudine, viribus, influentijs discernantur? Hoc enim Scriptura sacra insinuare nobis videtur, quando tories Regni colorum nomine Ecclesiam nuncupat; hoc quando canit: *Affuit Regina à dextris tuis, in Psa.* *resuru deaurato, circumdata varietate:* hoc quando Propheta vaticinatur: *Fulgebunt quasi stelle in perpetuas æternitates:* hoc denique univèrsum ipsius Ecclesiæ corpus clamat, in quo suis quique hierarchijs ordinati, tot Viduæ, Virgines, Anachoretæ, Monachi, Confessores, Doctores, Pontifices, Martyres, Propheta, Apostoli numerantur: quorum singulis, cum singulari quadam in se tanquam specie differentem divinæ gratiæ prærogativam quisque præferat, & ostendat, licebit illud Sapientis accinere: *Non est inventus similis illi, qui con-*

Sed quæ in naturalium rerum ordine nihil inter omnes difficultatum anfractus magis caliginosum ac difficile est, quam ad extremas differentiarum fibræ, quibus res à re discernitur, intelligendo penetrare; quis tandem in hoc ordine multiformis gratiæ Dei, dotes ultimæ atque individuas unicuique iusto proprias indagaverit? Sin autem hoc nimis operosum est, humanoque ingenio, quamdiu corpus quod corrumpitur aggravat animam, impenetrabile, quis aliquâdo sancti illius ornamenta, dotes, prærogativas accuratè disseruerit, qui primum sibi ordinem in unâ exprimis hierarchiâ Ecclesiasticâ, quæ Doctoribus attributa est, totius Ecclesiæ iudicio vendicavit?

Quapropter satius fortassis esset, quod in divino cultu probari solet, hunc sanctum religiosum quodam admirationis silentio, quam impolito ac sterili eloquio celebrare: cum inter omnes Ecclesiæ Patres ac Doctores unus ille sit, cui æquiore jure istud encomium tribuatur: *Qui fecerit & docuerit, hic magnus vocabitur in regno colorum.* Etenim si naturâ ita comparatum est, ut causarum suarum vires effecta testentur, profectò sanctitatis ejus magnitudo, ac dorum excellentia ex præstantis doctrinæ raritate, & ex agendi vivendique disciplinâ ponderanda est.

CAPVT

CAPVT